

Folkhälsoplan |2019

Karlsborgs Folkhälsoråd

Inledning

Utgångspunkten i det lokala folkhälsoarbetet är det avtal som slutits mellan kommunen och Västra Götalandsregionens Östra hälso- och sjukvårdsnämnd. Syftet med avtalet är att genom långsiktig samverkan främja en god och jämlik hälsa i befolkningen. För att uppnå detta ska parterna gemensamt bedriva ett långsiktigt folkhälsoarbete på strategisk nivå, integrerat i ordinarie verksamhet, där arbetet i första hand avser hälsofrämjande insatser. Modellen för samverkan mellan Skaraborgs kommunalförbund och ÖHSN ska stärka det lokala folkhälsoarbetet.

En god folkhälsa är en angelägenhet för såväl den enskilda individen som för hela samhället då invånarnas hälsa är en förutsättning för en hållbar utveckling och tillväxt. En god folkhälsa kännetecknas av god livskvalitet, hög medellivslängd, låg sjuklighet och jämlikhet i befolkningen. Folkhälsan är generellt god men inte jämlikt fördelad. Människans livsvillkor och livsstil påverkar hälsan. Samhällets sociala, ekonomiska och miljörelaterade förhållanden avgör individens möjligheter att ta ansvar för sin hälsa. En kommun har stora möjligheter att påverka förutsättningarna för god folkhälsa genom att skapa goda livsvillkor och livsmiljöer för sina invånare.

Mål

Det övergripande nationella folkhälsomålet är att skapa samhällliga förutsättningar för en god hälsa och jämlik hälsa för hela befolkningen och sluta hälsoklyftorna inom en generation. Målet är indelat i åtta målområden

1. Det tidiga livets villkor.
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning.
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö.
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter.
5. Boende och närmiljö.
6. Levnadsvanor.
7. Kontroll, inflytande och delaktighet.
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Det lokala folkhälsoarbetet ska skapa förutsättningar för social hållbarhet och utgår från Vision 2020 för Karlsborgs kommun och Vision Västra Götaland - Det goda livet. FN:s globala hållbarhetsmål Agenda 2030 är också ett viktigt måldokument.

Målstyrning och ansvar för det lokala folkhälsoarbetet

Det lokala övergripande målet för folkhälsoarbetet i Karlsborg kommun är att Karlsborgs kommun ska vara en socialt hållbar kommun. Målet är en del av kommunfullmäktiges styrkort, samhällsutvecklingsperspektivet och ska brytas ned i nämndernas egna styrkort. Sedan hösten 2017 har en process för ett helhetsgrepp kring kommunens utmaningar för social hållbarhet pågått. Processen har resulterat i Program för social hållbarhet, som planeras antas i kommunfullmäktige senast november 2018. I programmet finns prioriterade utmaningar och åtgärder i arbetet för social hållbarhet som kommunen ska arbeta med de närmsta fyra åren. Det är ett viktigt verktyg för att få tillstånd sektorsövergripande, långsiktigt och systematiskt folkhälsoarbete.

Folkhälsorådet

Folkhälsorådet är ett politiskt samverkansorgan mellan Karlsborgs kommun och Östra hälso- och sjukvårdsnämnden. Folkhälsorådet ska utveckla det lokala folkhälsoarbetet till ett strategiskt och prioriterat utvecklingsområde samt initiera, utveckla och samordna tvärssektoriella insatser. Kommunstyrelsen har i augusti 2018 gett kommunchefen ett direktiv att genomföra en översyn av folkhälsorådets reglemente. Utredningen ska redovisa förslag till nytt reglemente senast den 12 november 2018. Kommunfullmäktige ska fastställa det nya reglementet vid sammanträdet den 17 december 2018.

Våren 2019 kommer folkhälsorådet få möjlighet till dialog om den övergripande modellen för samverkan i folkhälsofrågor på Skaraborgsnivå genom att delta i den Skaraborgsövergripande folkhälsokonferensen.

Prioriterade områden för folkhälsoarbete 2019

Folkhälsoplanen för 2019 är övergripande och följer inriktningen för Program för social hållbarhet, Karlsborgs kommun. Folkhälsorådets medel ska stödja utvecklingen av de gemensamt framtagna utmaningarna och de prioriterade åtgärderna i programmet. Varje nämnd och förvaltning ansvarar för att ta fram mål och styrta utifrån valda utmaningar och åtgärder samt att planera aktiviteter som förvaltningen ska genomföra. Detta arbete kommer pågå under hösten 2018.

De gemensamt framtagna lokala utmaningarna är

- Goda boendemiljöer åt alla.
- Alla barn och unga ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper och kompetenser så långt som möjligt.
- Verka för en trygg hemmiljö och fritid för alla.
- Säkerställa invånarnas delaktighet och möjlighet till inflytande.

Nedan presenteras vilka utmaningar och åtgärder förvaltningarna prioriterat att arbeta med.

Goda boendemiljöer

Förvaltning	Åtgärd
Samhällsbyggnadsförvaltningen	• Verka för långsiktig planering för bostäder åt alla.
Socialförvaltningen	• Utveckla boendemiljön på socialförvaltningens boende både avseende den fysiska och den sociala miljön.

Alla barn och unga ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper och kompetenser så långt som möjligt

Förvaltning	Åtgärd
Barn- och utbildningsförvaltningen	• Stärka den psykosociala skolmiljön. • Skapa ett systematiskt främjande arbete för psykisk hälsa. • Ökad andel ungdomar i arbete eller studier.
Kultur- och fritidsförvaltningen	• Främja läsande bland barn och unga.

Verka för en trygg hemmiljö och fritid

Förvaltning	Åtgärd
Kultur- och fritidsförvaltningen	• Tillgängliggöra och anpassa kultur- och fritidsutbudet till alla invånare. • Verka för att föreningar kan erbjuda ett varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter. • Säkerställa att de mötesplatser som förvaltningen erbjuder barn och unga är trygga.
Samhällsbyggnadsförvaltningen	• Verka för långsiktig planering för bostäder åt alla.
Socialförvaltningen	• Minska våld i nära relationer. • Utökad samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen för att anpassa kultur- och fritidsutbudet i kommunen för socialförvaltningens brukare.

Säkerställa invånarnas delaktighet och möjlighet till inflytande

Förvaltning	Åtgärd
Barn- och utbildningsförvaltningen	• Stärka elevernas möjlighet till delaktighet och inflytande i skolan.
Kommunledningsförvaltningen	• Arbeta tillitsstärkande i relationen mellan invånare och kommun.
Kultur- och fritidsförvaltningen	• Stärka invånarnas delaktighet och inflytande vid utformningen av det kultur- och fritidsutbud som förvaltningen erbjuder.
Samhällsbyggnadsförvaltningen	• Stärka invånarnas delaktighet och inflytande vid utformningen av de fysiska miljöerna i kommunen.
Socialförvaltningen	• Säkerställa att alla brukare har en aktuell plan för sina insatser. • Öka informationen om hur synpunkter och klagomål kan lämnas. • Säkerställa att alla brukare tillfrågas om sina upplevelser av sina insatser som ges av socialförvaltningen. • Säkerställa att resultatet av genomförda brukarundersökningar ligger till grund för utveckling av verksamheten.

Perspektiv

Utmaningarna och åtgärderna som förvaltningarna prioriterat utgår från fyra perspektiv enligt nedan. Perspektiven är valda för att säkerställa att arbetet sker utifrån den livsmiljö som människor lever och verkar i, samt de tre livscykelperspektiven från barn till äldre. Oavsett hur nationella och regionala styrdokument är utformade garanterar dessa perspektiv att arbetet för social hållbarhet inkluderar alla invånare.

Livsmiljö

I Karlsborg skapar vi förutsättningar för en god livsmiljö – sociala och fysiska frågor hänger ihop.

Uppväxtvillkor

I Karlsborg skapar vi förutsättningar för trygga och goda uppväxtvillkor – en bra start i livet ger förutsättningar för god hälsa och välbefinnande hela livet.

Vuxenliv

I Karlsborg skapar vi förutsättningar för ett gott vuxenliv – förmåga och vilja att produktivt bidra till samhällsutveckling och välbefinnande.

Åldrande

I Karlsborg skapar vi förutsättningar för åldrande med livskvalitet- ett hälsosamt åldrande innebär en livslång process som påbörjas redan när vi föds.

Under 2019 ska respektive förvaltning påbörja processer och utföra aktiviteter utifrån utmaningar och åtgärder. Folkhälsostategen kommer föra dialog med förvaltningarna om mål och aktiviteter under hösten 2018.

De utvecklingsprocesser som folkhälsorådet tidigare initierat och samordnat är fortsatt prioriterade. Dessa utvecklingsområden är barn- och ungas psykiska hälsa och fullföljda studier genom bland annat utveckling kring föräldraskapsstödande verksamhet och hälsofrämjande skolutveckling.

Budget

Folkhälsorådets budget baseras på 15 kronor per kommuninvånare från vardera Karlsborgs kommun och Västra Götalandsregionens Östra hälso- och sjukvårdsnämnd, sammanlagt 207 390 kronor. Vid behov kan omfördelning mellan de olika områdena ske under året.

Beräknade kostnader

Goda boendemiljöer	10 000 kr
Alla barn och unga ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper och kompetenser så långt som möjligt	65 000 kr
Verka för en trygg hemmiljö och fritid	65 000 kr
Säkerställa invånarnas delaktighet och inflytande	64 000 kr
Övriga kostnader	3 390 kr
Totalt	207 390 kr

Uppföljning

Uppföljning av prioriterade områden samt ekonomisk redovisning sker i folkhälsorådets verksamhetsberättelse (genom en uppföljningsbilaga i lokala folkhälsoavtalet) som ska vara kommunstyrelsen och Östra Hälso- och sjukvårdsnämnden tillhanda senast den sista februari 2020. Uppföljning av insatser sker löpande i verksamheternas mål- och resultatstyrning, Stratsys samt i kommunens årsredovisning.